

групи, по закінченню досліджу, відмічали значне покращення показників білоксинтезувальної функції печінки і мінерального обміну.

Отже, застосування коровам першої дослідної групи за кетозу, лікарських препаратів показало, що відновлення функцій печінки, серцево-судинної та травної систем, мінерально-вітамінного обміну проходить повільно та недостатньо. Лікування хворих корів другої дослідної групи було більш ефективним на що вказувало значне покращення клінічних та біохімічних показників у 100 % тварин. Застосування гепатопротектора гепаринолу в комплексі з іншими препаратами є більш ефективне, ніж пропіленгліколю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кондрахин И., Левченко В.И. Диагностика и терапия внутренних болезней животных. М.: Аквариум-Принт, 2005. 830 с.
2. Внутрішні хвороби тварин/В.І. Левченко та ін.; за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2012. Ч. 1. 528 с.
3. Ветеринарна клінічна біохімія / В.І. Левченко та ін.; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. Біла Церква, 2002. 400 с.
4. Ветеринарна клінічна біохімія: навчальний посібник/М.І. Карташов та ін.; за ред. М.І. Карташова та О.П. Тимошенко. Харків: Еспада, 2010. 400 с.

УДК 636.8:619:616.36

ЯКИМЕНКО А.А., магістрантка

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС СОБАК, ХВОРИХ НА ГЕПАТОДИСТРОФІЮ

Печінка – є найбільшою травною залозою в організмі тварин та людей, центральним органом гомеостазу, обміну речовин, біохімічною лабораторією, виконує бар'єрну і екскреторну функції. Виконуючи метаболічну, синтетичну, екскреторну і знешкоджувальну функції, печінка практично завжди втягується в патологічний процес за різноманітних внутрішніх, інфекційних та інвазійних хвороб. До власне хвороб печінки відносять ті, за яких спостерігаються постійні, інтенсивні й особливо тяжкі розлади або зміни її функцій. Серед хвороб печінки частіше виявляють гепатодистрофія [1].

Гепатодистрофія – є досить поширеним захворюванням у дрібних домашніх тварин, зокрема собак. Причини її виникнення самі різноманітні: незадовільна годівля, хвороби шлунково-кишкового каналу (гастрит, гастроентерит), порушення обміну, речовин і ендокринної регуляції тощо [2].

Ключові слова: печінка, гіпорексія, гепатомегалія, іктеричність, олігохромемія, олігоцитемія, гіперпротеїнемія, гепатодистрофія, альбуміни, глобулінові фракції.

Мета роботи – вивчити клініко-гематологічний статус собак за гепатодистрофії.

Матеріалом для дослідження були 20 собак, хворих на гепатодистрофію: 8 – безпородних (40,0 %), 5 – німецькі вівчарки (25,0 %), 3 – ретривери (15,0 %), 4 – спанієлів (20,0 %).

За даними анамнезу, протягом 1–3 місяців у собак відмічалися пригнічення, гіпорексія, деколи блювання. У частини собак (40,0 %), за пальпації, відмічалася болючість у ділянці печінки та гепатомегалія. Температура тіла у 18 собак (90,0 %) була в межах фізіологічної норми (37,6–38,8 °С). У 2 тварин спостерігалася іктеричність кон'юнктиви. У всіх хворих собак періодично відмічалися розлади шлунково-кишкового каналу (гастроентерит), які змінювалися закрепамі. У 50,0 % хворих тварин діагностували олігохромемію, а у 40 % – олігоцитемію (4,17–4,91 Т/л) [3]. Насиченість еритроцитів гемоглобіном у хворих тварин була у межах фізіологічної норми та не відрізнялася від величин клінічно здорових. За біохімічного дослідження сироватки крові виявляли гіперпротеїнемію – за середнього вмісту загального білку $79,1 \pm 1,79$ г/л (проти $66,8 \pm 3,15$ у здорових; $p < 0,05$). Крім цього, виявляли зміни і в якісному складі білків. Зокрема, уміст альбумінів (білків, що синтезуються у

гепатоцитах) у собак за гепатодистрофії, був дещо знижений та в середньому по групі становив $34,9 \pm 2,75$ % від загальної кількості білку. У клінічно здорових собак відносна кількість альбумінів була значно вищою ($48,9 \pm 2,06$ % від загальної кількості білку; $p < 0,05$). Рівень глобулінових фракцій у хворих тварин майже не відрізнявся від величин у клінічно здорових. А саме, частка α_1 -глобулінів була більшою за верхню межу референтної величини (10 %) на 16,6 %; (α_2 -глобулінів у собак було вище на 4,9 % порівняно із клінічно здоровими. Відносна частка β -глобулінів у хворих тварин не відрізнялася від величин клінічно здорових. Проте, рівень γ -глобулінів по групі становив $23,5 \pm 1,96$ %, що на 9,8 % більше за клінічно здорових ($13,8 \pm 2,43$ % від загальної кількості білку; $p < 0,05$) [4].

Таким чином, згідно проведених нами досліджень гепатопатодистрофія у собак найчастіше проявлялася такими ознаками: пригнічення загального стану, гіпорексія, (деколи анорексія), болючість в ділянці печінки, гепатомегалія, олігохромемія, олігоцитемія, гіперпротеїнемія, гіпоальбумінемія, збільшення в сироватці крові глобулінових фракцій і особливо гамма-глобулінів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко та ін.; за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2012. Ч.1. 528 с.
2. Тили Л. Болезни кошек и собак. Консультация за 5 минут: пер. с англ. / Л. Тили, Ф. Смит. М.: ГЭОТАР-МЕД, 2001. С. 241.
3. Методи лабораторної діагностики хвороб тварин / В.І. Левченко та ін.; за ред. В.І. Левченка. К.: Аграрна освіта, 2010. 437 с.
4. Ветеринарна клінічна біохімія: підручник / В.І. Левченко та ін.; за ред. В.І. Левченка і В.В. Влізла. 2-ге вид., перероб. та. доп. Біла Церква, 2019. 416 с.

УДК 619:[616.34–002+616–071/–085]:636.7

ПАРФЬОНОВА І.О., магістрантка

Науковий керівник – **ТИШКІВСЬКИЙ М.Я.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ГАСТРОЕНТЕРИТУ

Хвороби органів травлення у тварин складають приблизно 45 % від загальної кількості незаразних хвороб та серед них займають перше місце [1].

За даними літератури, смертність тварин у результаті захворювань органів травлення стоїть на другому місці після смертності від серцево-судинних патологій [2].

Серед хвороб травної системи виділяють функціональні та морфологічні порушення роботи шлунка та тонкої кишки переважно катарального характеру (гастроентерити). За даними літератури, гастроентерити (їх називають “*small intestinal disease*”) класифікують переважно як гострі поліетіологічні запалення відділів шлунково-кишкового тракту, які проявляються порушенням травлення, імунної відповіді та інтоксикацією організму [3–5].

Ключові слова: гастроентерит, парвовірусний ентерит, голодна дієта, регідрон, ніфуроксазид-5, гамавіт, фестал, лінекс, гіскан-5, фоспреніл.

Мета роботи – вивчити поширення, діагностику та лікування собак за гастроентериту у м. Київ.

Матеріалом для дослідження були собаки різних порід та вікових груп, які належать жителям м. Києва.

За результатами аналізу амбулаторного прийому в клініці видно, що у собак, господарі яких зверталися до ветеринарної клініки “Зоолукс” протягом 2018–2020 років реєструвалися наступні внутрішні хвороби: стоматит, фарингіт, гастрит, гастроентерит, хімостаз, копростаз, гепатит, цироз, гепатодистрофія, асцит, перитоніт, хвороби шлунково-кишкового тракту, печінки і очеревини, риніт, ларингіт, бронхіт, пневмонія, хвороби органів дихання, гіповітамінози, ожиріння, панкреатит, цукровий діабет, синдром Кушинга, хвороби обміну